

Vilniaus regiono 2014-2020 m. plėtros plano 2021 m. įgyvendinimas

2022 04 21

Vilnius

Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalys „Įvadas“, „Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindiniai duomenys“, „Strategija“ patvirtintos Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalių tvirtinimo“

Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalis „Priemonių planas“ aktualizuojama pagal poreikį. 2021 m. keistas 4 kartus.

Vilniaus regiono 2014-2020 m. plėtros plano SSGG lentelėje nurodytų veiksmų pokyčių įvertinimas

Stiprybės

<p>1. Pirmaujantis ir labiausiai išsivystęs regionas - sukuriama didelė dalis visos šalies BVP, pritraukiama didžioji dalis tiesioginių užsienio bei materialinių investicijų.</p>	<p>Vilniaus regionas išliko pirmaujantis ir labiausiai išsivystęs. Vilniaus regione buvo suskurta didelė dalis viso šalies BVP, pritraukta didžioji dalis tiesioginių užsienio bei materialinių investicijų.</p>
<p>2. Auga integracija į europinių ir šalies transporto koridorių sistemą - laipsniškai realizuojamas tarptautinis IX b transporto koridorius; Iš Lietuvą kertančių 6 europinių magistralių, keturios eina per Vilniaus regioną, padarydamos jį svarbia tarptautinio transporto koridoriaus dalimi.</p>	<p>Vilniaus regione toliau augo integracija į europinių ir šalies transporto koridorių sistemą. Vilniaus regionas išlieka svarbus tarptautinio transporto koridoriaus dalis.</p>
<p>3. Vilniaus regionas - didžiausias paslaugų centras Lietuvoje.</p>	<p>Vilniaus regionas išliko pirmaujantis ir didžiausias Lietuvoje paslaugų centras, pritraukiantis žmones iš įvairių tiek Lietuvos, tiek užsienio miestų.</p>
<p>4. Didelė aukštųjų technologijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros institucijų koncentracija (regione yra 4 iš 9 Lietuvoje veikiančių mokslo ir technologijų parkų). Vystomi integruoti mokslo, studijų ir verslo centrai (slėniai) - Vilniaus santaros slėnis ir Vilniaus Saulėtekio slėnis, taip pat ruošiantis sukurti aukštas technologijas vystančioms įmonėms patrauklią verslo, inovacijų ir investicijų aplinką Vismaliukuose.</p>	<p>Vilniaus regionas išliko tarp didelės aukštųjų technologijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros institucijų koncentracijos. Toliau buvo vystomi integruoti mokslo, studijų ir verslo centrai (slėniai). 2021 m. išaugo bendradarbiavimas tarp mokslo, studijų ir verslo centrų dėl pandemijos valdymo.</p>
<p>5. Regione yra senosios sostinės Trakai ir Kernavė, išplėtotas saugomų teritorijų tinklas (3 UNESCO paveldo objektai, nacionaliniai ir regioniniai parkai).</p>	<p>Vilniaus regione išliko išplėtotas saugomų teritorijų tinklas.</p>
<p>6. Vilnius - svarbiausias šalies aukštojo mokslo centras (14 universitetų, 6 kolegijos).</p>	<p>Vilniaus miestas išliko svarbiausias šalies aukštojo mokslo centras, 2021 m. Vilniuje veikė 11 universitetų, 6 kolegijos</p>
<p>7. Didžiausia kvalifikuotos darbo jėgos koncentracija, didelis aukštąjį mokslą baigusiu asmenų skaičius.</p>	<p>Vilniaus regionas išliko pirmaujančiu regionu, turinčiu didžiausią kvalifikuoto darbo jėgos koncentraciją ir aukštąjį išsilavinimą baigusiu asmenų skaičių.</p>

Silpnybės

1. Didėja dispersinė gyventojų sklaida teritorijoje; dėl to auga visų rūšių infrastruktūros kaštai; Vilniaus miesto ir regiono urbanistinės struktūros modelis įvertinant neišvystytą susisiekimo struktūrą ir ekologines automobilizacijos pasekmes yra neprogresyvus ir ekonomiškai neefektyvus.	Veiksnyss nepakito
2. Viešasis transportas nepajėgia aptarnauti didėjančios teritorijos, ištįsusios trasos darosi neefektyvios.	Veiksnyss nepakito
3. Nuo privačių investicijų (gyvenamųjų ir komercinių objektų plėtros) labai atsilieka socialinės, susisiekimo, inžinerinės infrastruktūros formavimas. Vystant naujai įsisavinamas teritorijas ir modernizuojant senąsias (ypač gyvenamąsias teritorijas) nebuvo sukurti investiciniai modeliai, sudarantys sąlygas vystyti periferinius centrus ir įpareigojantys teritorijas vystyti kompleksiskai, neapsiribojant tik parduodamų sklypų planavimu.	Veiksnyss nepakito
4. Didelė darbo jėgos dalis nepajėgi prisitaikyti prie rinkos pokyčių: turima kvalifikacija ir kompetencija neatitinka darbdavių keliamų reikalavimų, todėl susidaro aukšto sturktūrinio nedarbo teritorijos net ir arti Vilniaus miesto. Nedarbo lygis didesnis kaimo vietovėse lyginant su miestais, ženkliai aukštesnis.	Vilniaus regione buvo matomas pagerėjimas, tačiau turimos kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimo klausimai išlieka aktualūs. Nedarbo lygis išliko didesnis periferijoje, lyginant su centrais.
5. Netolygus investicijų pritraukimas į regioną	Veiksnyss nepakito
6. Išaugęs ikimokyklinio ugdymo įstaigų trūkumas. Nestatomos naujos mokyklos ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos.	Vilniaus mieste ir Vilniaus rajone didėjant vaikų skaičiui išlieka ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir mokyklų trūkumo problema, tačiau kitose regiono savivaldybėse stebimas ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus mažėjimas
7. Aukštas nusikalstamumo lygis Vilniaus mieste.	Stebimas pagerėjimas

Galimybės

1. Tarptautinių krovinių pervežimo ir logistikos centrų plėtra.	Vilniaus regione buvo matomas tarptautinių krovinių pervežimo ir logistikos paslaugų centrų plėtros augimas . Ši galimybė Vilniaus regione ir toliau išliko paklausiai.
2. Pasaulinėje rinkoje auganti kūrybinių industrijų pramonės ir paslaugų paklausa.	Veiksnyss nepakito - kūrybinių industrijų pramonė išliko paklausiai.
3. Didėjančios tradicinio kuro kainos didins alternatyvių transporto rūšių patrauklumą.	Vilniaus regione stebimas alternatyvių transporto rūšių patrauklumo didėjimas .
4. Verslo steigimą ir veiklą reglamentuojančių teisės aktų supaprastinimas.	Vilniaus regione stebimas augantis steigiamų verslų skaičius , darytina išvada, jog vyko tam tikras verslo steigimą ir veiklą reglamentuojančių teisės aktų supaprastinimas
5. Augantis aukštojo mokslo poreikis ir ilgėjanti vidutinė gyventojų mokymosi trukmė.	Vilniaus regione stebimas augantis aukštojo mokslo poreikis, tačiau ilgėjanti vidutinė gyventojų mokymosi trukmė išlieka galimybe.
6. Besikeičianti Europos ekonominė situacija, paskatins išvykusių Lietuvos gyventojų grįžimą.	Nuo 2019 m. Vilniaus regione atvykusiųjų ir imigrantų skaičius didesnis už išvykusiųjų asmenų skaičių.

Grėsmės

1. Mažėjančios tiesioginės užsienio investicijos, kurios užtikrina ekonominę plėtrą. Tai gali nulemti lėtas šalies ekonominis augimas ar galima ekonominė stagnacija Europos ar pasauliniu mastu.	Tiesioginės užsienio investicijos didėjo (2020 m. sudarė 18 118,52 mln. Eur)
2. Ekonominis augimas, nekuriantis darbo vietų.	Vilniaus regione šis veiksnys išliko grėsmė.
3. Nestabili verslo aplinka, nulemta teisės aktų ir įstatymų kaitos bei didelės biurokratinės kliūtys SVV verslo plėtrai.	Vilniaus regione šis veiksnys išliko grėsmė.
4. Energetinių išteklių kainų augimas mažina realias gyventojų pajamas, mažėja pragyvenimo lygis, kas salygoja vietinės rinkos siaurėjimą.	Vilniaus regione šis veiksnys išliko grėsmė.
5. Depopuliacija ir gyventojų senėjimas	Šis veiksnys neaktualus Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėse.
6. Globali tarptautinė konkurencija	Vilniaus regione šis veiksnys išliko grėsmė.
7. Regioninė konkurencija su Ryga ir Minsku (turizmo, kultūros paslaugų, renginių organizavimo, transporto ir pan. sektoriuose).	Vilniaus regione šis veiksnys 2021 m. išliko grėsmė.

Vilniaus regiono 2014-2020 m. plėtros plane buvo numatyta:

▶ **Prioritetas:** Tvari ir konkurencinga regiono ekonomika

▶ **Tikslas:** Užtikrinti tvarų regiono ekonomikos augimą

▶ **Uždavinys:** Padidinti privačių investicijų srautus periferinėje regiono dalyje (3 priemonės)

▶ **Uždavinys:** Paskatinti regiono ekonominės veiklos įvairovės augimą ir tarptautinio konkurencingumo didėjimą, skatinant kūrybą ir aukštųjų technologijų naudojimu pagrįstų verslų plėtrą (2 priemonės)

▶ **Uždavinys:** Paskatinti darbo jėgai imlių ŪM sektorių (turizmo, gyventojų aptarnavimo, transporto) smulkių ir vidutinių įmonių plėtrą (4 priemonės)

▶ **Prioritetas:** Aukšta gyvenimo kokybė

▶ **Tikslas:** Pagerinti gyvenimo kokybę, sudarant sąlygas ekonominio augimo naudą pajusti visiems regiono gyventojams

▶ **Uždavinys:** Suvaldyti chaotišką urbanizaciją ties Vilniaus miesto riba, didinant Vilniaus miesto branduolio teritorijų ir tradicinių miestų ir miestelių patrauklumą gyventi (4 priemonės)

▶ **Uždavinys:** Sudaryti sąlygas efektyviam ir draugiškam aplinkai darbo jėgos judėjimui tarp pagrindinių ekonominės plėtros centrų ir gyvenamųjų (ypač kaimiškų) teritorijų (3 priemonės)

▶ **Uždavinys:** Optimizuoti viešųjų ir socialinių paslaugų infrastruktūrą ir turinį, prisitaikant prie besikeičiančių regiono gyventojų poreikių (5 priemonės)

▶ **Uždavinys:** Sumažinti socialinę įtampą tarp atskirų regiono teritorijų ir visuomenės grupių, užtikrinant socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių integraciją ir pagrindinių paslaugų šioms grupėms prieinamumą (kokybiškas ir nebrangias paslaugas (3 priemonės)

▶ **Vertinant planuotų efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmių pasiekimą, reikia atsižvelgti į tai, jog:**

- ▶ **dalies produkto rodiklių (pvz. „atnaujintos viešosios erdvės, atnaujinti pastatai“) neįmanoma objektyviai išmatuoti, kol projektai nebaigti įgyvendinti**
- ▶ **rezultatų (pvz., esamų darbo vietų pridėtinės vertės didėjimas) ir intervencijų efekto rodikliai (pvz., bruto darbo užmokesčio netolygumų tarp Vilniaus regiono savivaldybių mažėjimas (proc.) vertintini tik baigus įgyvendinti visas suplanuotas priemones. Šiems rodikliams didelę įtaką daro ir nenumatyti išorės veiksniai - tokie kaip bendroji šalies ir ES ekonominė situacija, pandemija ir pan.**

Viso - 345 projektai:

* pagal Veiksmų programą regioninio planavimo būdu planuojami - 254 (iš jų 123 baigti, 131 įgyvendinamas)

* pagal Veiksmų programą planuojami valstybinio planavimo būdu - 36 projektai

* iš kitų finansavimo šaltinių finansuojami 5 projektai

* pagal Lietuvos kaimo plėtros programą konkursinio planavimo būdu planuojami 45 projektai (iš jų 43 baigti, 2 įgyvendinami)

* regioninės svarbos projektai - 5

Priemonėms įgyvendinti numatytos lėšos (Eur)			Priemonių įgyvendinimas iki 2021 12 31 (Eur)		
Iš viso	Planuojamas skirti finansavimas (iš valstybės biudžeto, ES fondų ar kitų finansavimo šaltinių)	Planuojamos skirti pareiškėjo / projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) lėšos	Iš viso	Išmokėtas finansavimas (iš valstybės biudžeto, ES fondų ar kitų finansavimo šaltinių)	Išmokėtos pareiškėjo / projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) lėšos
858 708 470,02	502 705 470,37	356 002 999,65		321 255 098,65	
				64,68%	

Ačiū už dėmesį